

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 10. 12. 2019

Število objav: 9

Internet: 6

Tisk: 3

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 1

Inženirska zbornica ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 0

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 8

Internet	Naslov	Vsi trije izločeni za odsek Gaberke so se pritožili		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Vecer.com; 381.620, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 9. 12. 2019		
Stran v zbirki: 7	Avtor	Tomaž Ranc		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...lokaciji priključka Gaberke je sicer sposobnost sodelovanja pri gradnji na tej lokaciji priznal trem ponudnikom (to so italijanski I.CO.P skupaj s CVP, gradbeništvo in storitve ter podjetjema Nivo Eko in Prohaus, nadalje skupna ponudba Pomgrada in Gorenjske gradbene družbe ter skupna ponudba Kolektorja CPG, novomeškega...			

Internet	Naslov	Zmagovalci z goljufijo		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Finance.si; 163.478, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 9. 12. 2019		
Stran v zbirki: 10	Avtor	Simona Toplak		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...denar iz preplačanih avtocest? V plačah zaposlenih v SCT in Vegradu? Pri njihovih družinah? V socialnih, zakonitih delovnih mestih v gradbeništvu ? V konkurenčnem slovenskem novem gradbeništvu ? Ali pa je denar iz preplačanih avtocest končal v premoženju 50 posameznikov, ki so bili zraven pri razdeljevanju, pri financiranju političnih...			

Internet	Naslov	Drugi tir: Ali zahteva po boniteti lahko v težave spravi ponudnike iz Turčije?		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Finance.si; 163.478, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 9. 12. 2019		
Stran v zbirki: 15	Avtor	Jurij Šimac		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Drugi tir: Ali zahteva po boniteti lahko v težave spravi ponudnike iz Turčije? Več iz teme. Obveščaj me o novih člankih : gradbeništvo dodaj drugi tir dodaj Cengiz Insaat dodaj 2TDK dodaj Moody's Corporation dodaj Čas branja: 2 min SHRANI 0 09.12.2019 15:19 Bonitetna ocena države...			

Internet	Naslov	Napovedi zaposlovanja na ključnih izvoznih trgih: najslabše v Italiji, zadržano tudi v Nemčiji		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Finance.si; 163.478, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 29	Avtor	Lana Dakić		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...zanemariti dejstva, da napoved zaposlovanja ostaja pozitivna,« pravi Nuno Gameiro iz ManpowerGroup. Najbolje kaže slovenskemu gradbeništvu V Sloveniji so najbolj spodbudne napovedi zaposlovanja v gradbeništvu , kjer nove zaposlitve napoveduje 13 odstotkov vprašanih delodajalcev. Sezonska neto napoved zaposlovanja je 17 odstotkov in...			

Tisk	Naslov	Zmagovalci z goljufijo		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Finance; 80.900, Slovenija	Stran: 2	Površina: 398 cm ²
	Rubrika, Datum	Dogodki in ozadja; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 31	Avtor	Simona Toplak		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Kje končal denar iz preplačanih avtocest? V plačah zaposlenih v SCT in Vegradu? Pri njihovih družinah? V socialnih, zakonitih delovnih mestih v gradbeništvu ? V konkurenčnem slovenskem novem gradbeništvu ? Ali pa je denar iz preplačanih avtocest končal v premoženju 50 posameznikov, ki so bili zraven pri razdeljevanju, pri financiranju političnih ...			

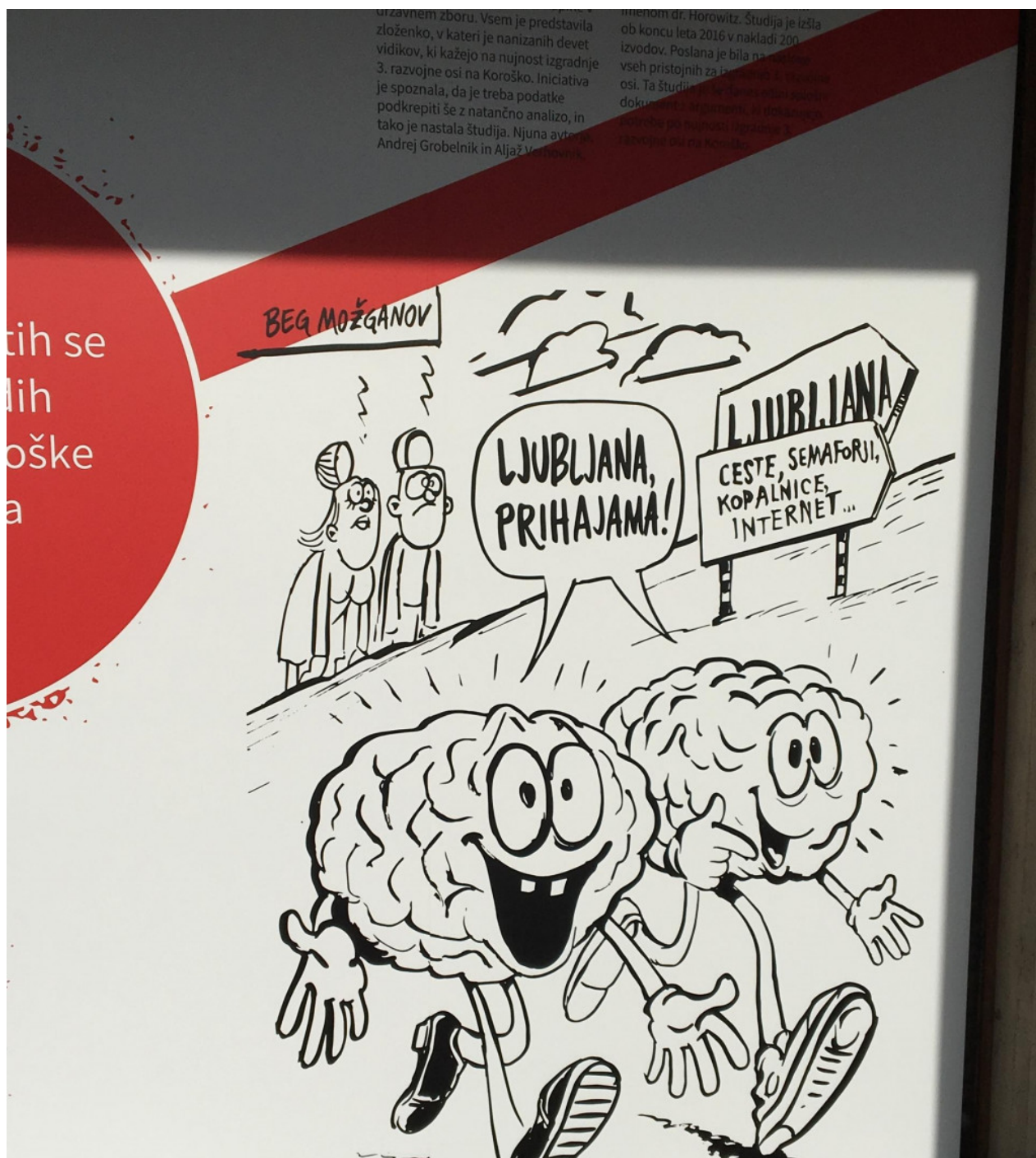
Tisk	Naslov	Zavrnilo drugo lokacijo doma starejših		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Gorenjski glas; 39.000, Slovenija	Stran: 7	Površina: 313 cm ²
	Rubrika, Datum	Panorama; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 32	Avtor	Ana Šubic		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	Zavrnilo drugo lokacijo doma starejših Ministrstvo je zavrnilo pobudo Občine Železniki za spremembo lokacije načrtovanega doma starejših. Ana Šubic Železniki - Občina Železniki je v začetku septembra na ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve vložila pobudo za spremembo pogodbe o koncesiji			

Internet	Naslov	Tretja os: Vsi trije izločeni za odsek Gaberke so se pritožili		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Vecerkoroska.com; 34.631, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 9. 12. 2019		
Stran v zbirki: 34	Avtor	Tomaž Ranc		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...lokaciji priključka Gaberke je sicer sposobnost sodelovanja pri gradnji na tej lokaciji priznal trem ponudnikom (to so italijanski I.CO.P skupaj s CVP, gradbeništvo in storitve ter podjetjema Nivo Eko in Prohaus, nadalje skupna ponudba Pomgrada in Gorenjske gradbene družbe ter skupna ponudba Kolektorja CPG, novomeškega...			

Internet	Naslov	Smer vodenja velikih infrastrukturnih investicij v sloveniji		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Damijan.org; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 9. 12. 2019		
Stran v zbirki: 39	Avtor	Stanko Štrajn		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Ministrstva za gospodarstvo in Ministrstva za infrastrukturo dosegla spremembo razpisnih pogojev, kar bi omogočalo enakopravno in pošteno konkurenco slovenskega gradbeništva in njegov razvoj in usposabljanje za mednarodno konkurenco. Če že resorna ministrstva zaradi brezbriznosti in strokovne podhranjenosti ne uvidijo potrebe...			

Tisk	Naslov	Želijo jim približati prihodnost		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Gorenjski glas - Loške novice ; , Slovenija	Stran: 14	Površina: 167 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 10. 12. 2019		
Stran v zbirki: 40	Avtor	Mateja Rant		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	Želijo jim približati prihodnost V Šolskem centru Škofja Loka so v začetku novembra pripravili dogodek Ne teslo, Tesla bom, namen katerega je promocija tehničnih in naravoslovnih poklicev. MATEJA RANT Katere študijsko pot izbrati, ko vemo, da med 30 in 80 odstotkov poklicev še ni izumljenih,			

Vsi trije izločeni za odsek Gaberke so se pritožili

Odprtje info točke Mladinske iniciative za tretjo os na Ravnah. TOMAŽ RANC

Tomaž Ranc, STA

09.12.2019, 11.58

Za prva dela na tretji razvojni osi - tako na velenjskem kot dolenjskem koncu - so vloženi zahtevki za revizijo, kar pomeni nadaljne zaostanke.

Dars je za prva dela na tretji razvojni osi pri izbiri izvajalca del na lokaciji Gaberke na odseku Velenje-Slovenj Gradec prejel tri zahtevke za revizijo, za dela na odseku Novo mesto-Osredek pa štiri. S tem se bo postopek izbire izvajalcev zamaknil, saj sledijo preverba zahtevkov in nadaljnji postopki za izbiro, so STA-ju sporočili iz Darsa.

Kot je na sestanku koordinacije za izgradnjo tretje osi prejšnji teden na Prevaljah povedal **Vili Žavrlan**, član uprave Darsa, bodo pritožbe obravnavali v skladu s predpisi. "To lahko postopek zavleče za mesec dni, ker pritožba roma na Državno revizijsko

komisijo," je tedaj ocenil Žavrlan. Takrat o pritožnikih ni imel podatkov, je pa dejal, da so pritožbe verjetne in da Dars upa, da bi šlo hitreje.

Pritožba vseh treh

Za dela na lokaciji priključka Gaberke je sicer sposobnost sodelovanja pri gradnji na tej lokaciji priznal trem ponudnikom (to so italijanski I.CO.P skupaj s CVP, **gradbeništvo** in storitve ter podjetjema Nivo Eko in Prohaus, nadalje skupna ponudba Pomgrada in Gorenjske gradbene družbe ter skupna ponudba Kolektorja CPG, novomeškega CGP in VOC Celje), tri pa je zavrnil (ponudbe Kostmanna, Strabaga in Garnola, ki jo je oddal skupaj s podjetjema Markomark Nival in Hering, BiH). To pomeni, da so se pritožili vsi ti trije izločeni.

"Če ne bo pritožbe, sledi poziv za predložitev ponudb v drugi fazi z rokom med 30 in 40 dnevi. Ker bo merodajna edino cena, pričakujemo hitro sklenitev pogodbe - v najboljšem primeru konec januarja ali v začetku februarja 2020. Če ni pritožbe, sledi uvedba v delo in nekje v spomladanskem času, ko bodo vremenske razmere dovoljevale, bo sledila tako imenovana prva lopata," je še pred današnjo informacijo dejal dejal Žavrlan.

Gradnjo državne hitre ceste tretje razvojne osi od priključka na dolenjsko avtocesto Novo mesto-vzhod do priključka Osredek so na Darsu razdelili v dva sklopa. Za prvega, v katerem je predvidena gradnja mostu čez Krko, kolesarskega mostu ter viadukta, naj bi bili primerni CGP, Kolektor Koling in Kolektor CPG, turški Cengiz, italijanski I.CO.P skupaj s CVP ter družbama Nivo Eko in Prohaus, makedonski Granit s sarajevskim Euroasfaltom ter Pomgrad in Gorenjska gradbena družba, ki sta prav tako oddala skupno ponudbo.

V drugem sklopu, ki obsega gradnjo trase hitre ceste s priključki, deviacijami, ostalimi objekti in prestavitvijo magistralnega plinovoda, pa so na Darsu k oddaji končne ponudbe želeli povabiti novomeški CGP in Kolektor CPG, ki sta oddala skupno ponudbo, turški Cengiz, italijanski I.CO.P s podjetjema CVP in Prohaus, podjetji Granit iz Skopja ter sarajevski Euroasfalt, ter Pomgrad in GGD.

V tem drugem razpisu je Dars zavrnil ponudbi Strabaga ter skupni ponudbi podjetij T2, Hering in Garnol.

KOMENTAR

Zmagovalci z goljufijo

Čas branja: 3 min

1

09.12.2019 12:49 Dopolnjeno: 09.12.2019 13:03

Pomilovanja vredno in smrtno za blaginjo Slovencev je, da so tisti podjetniški zmagovalci, ki jih izbira politika, posel zmožni dobiti samo s prevaro, dogovorno ali pa tako, da jim ceno določi SZDL

SIMONA TOPLAK

Več iz teme:

politika >

razpisi >

Fortenova >

Agrokor >

Mercator >

Dnevnik >

Mura >

nlb >

Adria >

Fortenova in **Agrokor**, lastnika **Mercatorja**, sta proti Sloveniji na evropsko komisijo vložila pritožbo zaradi domnevne kršitve pogodbe o delovanju EU, je poročal **Dnevnik**. Država Slovenija se nedovoljeno vmešava v delovanje dveh zasebnih družb, s tem pa krši prosti pretok in konkurenco.

Vmešavanje države, državna pomoč, dogovori o zaščiti nekaterih na račun drugih – namesto konkurenčne proste tekme in pretoka – so po evropskih pravilih načeloma nedovoljeni. Ne zato, ker je Evropa zmešana. Ampak zato, ker bogatijo izbrane na račun revščine vseh preostalih. Vztrajanje pri **Muri**, Mercatorju, Tamu, **NLB**, **Adrii** nas je generalno in generacijsko osiromašilo.

Vmešavanje države povzroča neenakost, ki ne temelji na kakovosti, inovativnosti, pameti. Spodbuja in omogoča neenakost, ki temelji na politični moči, zlorabi oblasti in sistema v korist enih na račun drugih. To pa večino ljudi in posla, ki niso pri koritu, dela revnejše. Posel brez pomoči države – to pomeni zakonit posel – je namreč čedalje manj konkurenčen. To pa uničuje tiste, ki delajo po pravilih. Ne ustvarja denarja, temveč ga arbitrarno prerazporeja. Uničuje inovativna in razvojna delovna mesta, uničuje plače, uničuje prihodnost ljudi. Uničuje Slovenijo.

Oseba, ki ji je mogoče očitati kršitev predpisov EU in preferiranje političnih ali interesnih izbrancev pri Mercatorju – »država« ničesar ne počne sama, ampak v njenem imenu ljudje –, je slovenski minister za gospodarstvo **Zdravko Počivalšek**. Počivalšek je očitke o kršenju pogodbe EU označil za smešne. V Sloveniji pa da velja vladavina prava.

Kršenje predpisov je v pravni Evropi za kazen ali pa za v zapor. V Sloveniji pa je kršenje predpisov res smešno, cel žur in totalna zabava. To se kaže v velikih svinjarijah, ki ostajajo nekaznovane. In velike svinjarije država omogoča in jih spodbuja.

V isti koš slovenskega dojemanja spoštovanja pravil in konkurence – ter siromašenja ljudi – **sodi razpis državnega 2TDK za glavna gradbena dela na drugem tiru**. Po slovensko sta vladavina prava in gospodarnost – zagotavljanje enakih pogojev, pridobivanje čim širšega kroga dobrih, kakovostnih in cenovno konkurenčnih izvajalcev, zagotavljanje kakovostne in cenovno ugodne gradnje, premišljena poraba državnega denarja – to, da daš v razpis slovensko in tujo boniteto, ki sta si dejansko tako različni, da lahko pomenita izločitev pomembnega dela tuje konkurence in preferiranje slovenskih »plus 300 procentov aneks« izvajalcev. Samih ali pa v konzorciju. Ne bomo ponavljali, da na **2TDK enako kot Počivalšek trdijo, kako je vse v redu**. Nič ni v redu.

Vsak nov dan pri državnih investicijah in podvigih pokaže, da jih ne delamo zato, ker bi pripomogli k blaginji Slovencev, ampak zato, da državni denar prerazporedimo k izbrancem. Pa ali je pri drugem tiru to maketa, ali je aneks, ali pa so bonitete v

razpisu. Od korupcije pri avtocestah smo še nazadovali. Avtoceste vsaj uporabljamo, drugi tir ni za ljudi.

Ko politika zagotavlja posel, cene in denar slovenskim podjetjem, ne pomeni, da večja blaginjo vseh Slovencev. Ko politika zagotavlja posel, cene in denar, povečuje blaginjo slabih in nekonkurenčnih izbrancev.

Kje je končal denar iz preplačanih avtocest? V plačah zaposlenih v **SCT** in **Vegradu**? Pri njihovih družinah? V socialnih, zakonitih delovnih mestih v **gradbeništvu**? V konkurenčnem slovenskem novem **gradbeništvu**? Ali pa je denar iz preplačanih avtocest končal v premoženju 50 posameznikov, ki so bili zraven pri razdeljevanju, pri financiranju političnih strank, v korupciji?

Pomemben neuspeh več slovenskih panog je, da so se sposobne prodati samo tako, da CK in **SZDL** določita ceno njihovih proizvodov. Pomemben neuspeh je, da določeno slovensko blago prodamo samo v dogovorni ekonomiji. Pomemben neuspeh Slovenije je, da naše izdelke in storitve po visokih cenah kupimo samo slovenski davkoplačevalci. Ker nam država omejuje izbiro. Lahko nam tudi vzamejo potne liste in zaprejo internet. To bi močno spodbudilo notranji trg. Na žalost reven trg.

Za vsak evro preveč za drugi tir je nižja vaša plača. Zaradi vsakega evra preveč za drugi tir in za druge »zmagovite« državne projekte, boste molili za dom za upokojence in bili srečni, če vas bodo tam enkrat na teden skopali za tisoč evrov na mesec. To je naša realnost. Za vsak evro preveč, ki ga dobijo politično izbrani podjetniški privilegiranci – da se jim »vrne« na volitvah –, imate vi, če niste del te združbe, manj. Denar ne ostaja doma. Ne pri vas doma.

Drugi tir: Ali zahteva po boniteti lahko v težave spravi ponudnike iz Turčije?

Čas branja: 2 min

0

09.12.2019 15:19

Bonitetna ocena države ima odločilen vpliv na bonitetno oceno podjetij, ki prihajajo iz te države. In bonitetna ocena Turčije je nizka.

JURIJ ŠIMAC

Predstavniki Cengiza so dobro razpoloženi prikorakali na pogajanja za Karavanke. Po pogajanjih so imeli razlogov za veselje še več. Kako

pa bo pri drugem tiru?

Foto: Aleš Beno

Več iz teme:

[gradbeništvo >](#)[drugi tir >](#)[Cengiz Insaat >](#)[2TDK >](#)[Moody's Corporation >](#)[Standard & Poor's >](#)[Fitch >](#)[Agencija Republike... >](#)[BBB >](#)

Kakšno bonitetno oceno ima denimo turški gradbinec **Cengiz Insaat**, ki bo, kot kaže, gradil drugo cev predora Karavanke? To vprašanje **je pomembno v kontekstu razpisa za glavna gradbena dela** pri projektu drugi tir.

Spomnimo: **2TDK** je pred kratkim objavil razpisa za glavna gradbena dela, za odsek Divača–Črni Kal in odsek Črni Kal–Koper. Postopek pri obeh javnih naročilih je dvostopenjski, v prvi fazi bodo ponudniki dokazovali usposobljenost, v drugi fazi pa bo odločala cena gradbincev. Rok za oddajo ponudb je bil 20. december, a so ga na 2TDK zdaj podaljšali – novi rok je 17. januar 2020.

Razpisna podrobnost, ki buri duhove

2TDK je med pogoje v razpisu med drugim uvrstil tudi določilo, da mora imeti ponudnik bonitetno oceno med SB1 in vključno SB5 (slovenska lestvica), ali bonitetno oceno **Moody's, S & P** ali **Fitcha**, ali drugo primerljivo oceno institucije, ki uporablja metodologijo mednarodnih bančnih standardov BASEL II, pri čemer bo naročnik kot ustrezno oceno priznal tisto, ki je primerljiva zahtevani bonitetni oceni od SB1 do vključno SB5. Bonitetna ocena SB5 je po razlagi **AJPES** enakovredna bonitetni oceni **BBB** po lestvici bonitetnih ocen Fitcha in S & P. A oceno BBB je po navedbah zainteresiranih ponudnikov precej težje dobiti. Mimogrede, **Petrol** s 4,4-milijardnimi prihodki in 100-milijonskim čistim dobičkom ima boniteto BBB-, torej nižjo, kot jo zahteva 2TDK.

2TDK je dopustil izjemo v primeru konzorcijev – v primeru skupne prijave bo moral pogoj izpolnjevati vsaj eden izmed partnerjev. Kaj pa, če bi si tuje podjetje želelo samo nastopati na razpisu, kot denimo v primeru gradnje druge cevi predora Karavanke?

Lahko bonitetna ocena ustavi Turke?

Postavili smo si hipotetično vprašanje: Kaj se ob veljavnih pravilih igre, ki so jih postavili na 2TDK, zgodi, če na razpisu

kandidira turški gradbinec Cengiz Insaat? Gre za gradbinca, ki se je v Sloveniji prvič pojavil na razpisu za gradnjo druge cevi Karavank. Z daleč najcenejšo – samostojno – ponudbo je povzročil precej hude krvi med domačo gradbeno srenjo. Po seriji pritožb neizbranih gradbincev je Cengiz zdaj tik pred tem, da dokončno dobi posel na Karavankah.

»Ponavadi ne delamo tako majhnih projektov, ker smo ena največjih gradbenih družb. Vendar vemo, da boste v prihodnje imeli velike projekte,« je po zadnjem krogu pogajanj na **Darsu** po poročanju Dela izjavil **Mohamed Cengiz** iz turškega gradbinca in s tem posredno napovedal tudi boj za posle pri drugem tiru.

Kakšno bonitetno oceno imajo Turki? Tega podatka na spletu nismo našli, z vprašanjem, ali ima Cengiz bonitetno oceno Moodysa, S & P, Fitcha ali kakšno drugo, ki je skladna s standardi Basel II, ter kakšna je, smo se obrnili na njihovega predstavnika za stike z mediji v Sloveniji **Gregorja Kosa**. Ta pravi: »Cengiz ima bonitetne ocene več agencij.« Na vprašanje, ali ima tako, kot jo zahteva 2TDK, pa odgovora nismo dobili.

Načeloma velja, da bonitetna ocena države odločilno vpliva na bonitetno oceno podjetja, ki prihaja iz te države (možne so seveda tudi izjeme, a niso zelo pogoste). In kakšna je bonitetna

ocena Turčije? Moody's jo ocenjuje z B1, Fitch z BB-. Kaj te ocene pomenijo, če jih prevedemo v »našo« lestvico? V primeru Fitcha pomeni bonitetno oceno SB6, torej ravno eno stopnjo pod tisto, ki jo od gradbincev za drugi tir zahteva 2TDK. V primeru Moody's pa še nekaj stopenj nižje.

Preberite tudi

- **So na 2TDK iznašli način, kako se znebiti nezaželenih gostov na razpisu za drugi tir?**
- **Pojasnilo 2TDK k članku: »So na 2TDK iznašli način, kako se znebiti nezaželenih gostov na razpisu za drugi tir?«**

Več iz teme:

[gradbeništvo >](#)[drugi tir >](#)[Cengiz Insaat >](#)[2TDK >](#)[Moody's Corporation >](#)[Standard & Poor's >](#)[Fitch >](#)[Agencija Republike... >](#)[BBB >](#)

POGLED V LETO 2020

CENE NEPREMIČNIN

NAJBOGATEJŠI SLOVENC

AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA

Napovedi zaposlovanja na ključnih izvoznih trgih: najslabše v Italiji, zadržano tudi v Nemčiji 🔒

Čas branja: 7 min

0

10.12.2019 01:01

V Sloveniji v prvih treh mesecih leta 2020 najšibkejša napoved zaposlovanja v zadnjih dobrih treh letih

LANA DAKIĆ

Follow @lanadakic

673 followers

Več iz teme:

trg dela >

zaposlovanje >

napovedi >

delodajalci >

izvozniki >

ManpowerGroup >

Manpower >

Nuno Gameiro >

evropska agencija za... >

Frits Scholte >

Deutsche Bank >

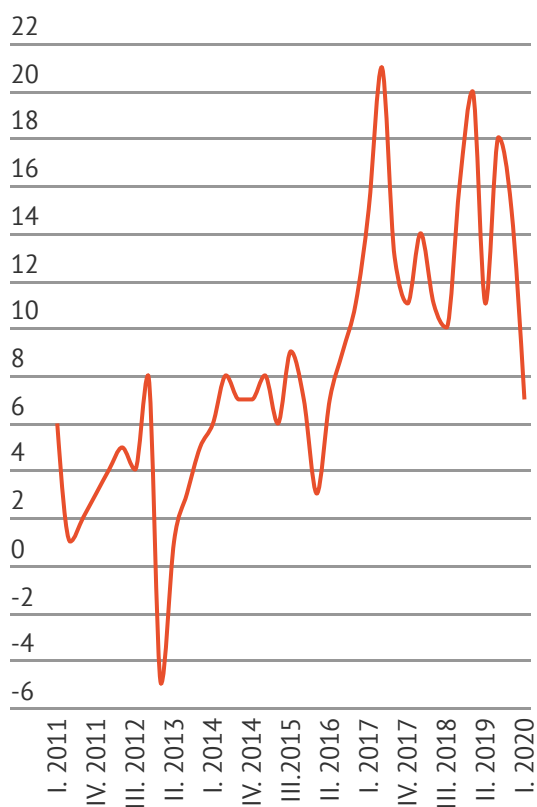
Commerzbank >

V prihodnjem četrtnem letu se bo zaposlovanje na evropskih trgih še naprej umirjalo. Najbolj optimistični pri napovedih ostajajo v Grčiji, medtem ko je Slovenija zdrsnila na peto mesto v regiji, kaže raziskava **ManpowerGroup**. Pogledali smo napovedi zaposlovanja za Slovenijo in tudi za trge, kamor Slovenija največ izvaža.

Za prve tri mesece leta 2020 je rast zaposlovanja napovedalo 10 odstotkov od 620 vprašanih slovenskih podjetij v anketi ManpowerGroup. Spodbuden podatek je, da jih 82 odstotkov sprememb pri zaposlovanju ne pričakuje. Sezonsko prilagojena neto napoved zaposlovanja – to je razlika med deležem delodajalcev, ki pričakujejo rast zaposlovanja, in tistimi, ki pričakujejo upad – za prvo četrtnem letu prihodnjega leta na ravni države tako znaša sedem odstotkov in je medletno nižja za 13 odstotnih točk, v primerjavi s prejšnjim četrtnem letu pa je nižja za osem odstotnih točk.

Napovedi zaposlovanja za Slovenijo najslabše v dobrih treh letih

sezonsko prilagojena neto napoved
zaposlovanja v odstotkih

Vir: ManpowerGroup

Op.: neto napoved zaposlovanja je razlika med deležem delodajalcev, ki pričakujejo rast v zaposlovanju in deležem delodajalcev, ki pričakujejo upad zaposlovanja v svojem podjetju ali enoti.

»Napovedi nakazujejo na upočasnitev gospodarske rasti v Sloveniji, ta pa naj bi ostala na podobni ravni tudi v letu 2020. Delodajalci zato temu prilagajajo svoje kadrovske politike, ne smemo pa zanemariti dejstva, da napoved zaposlovanja ostaja pozitivna,« pravi **Nuno Gameiro** iz ManpowerGroup.

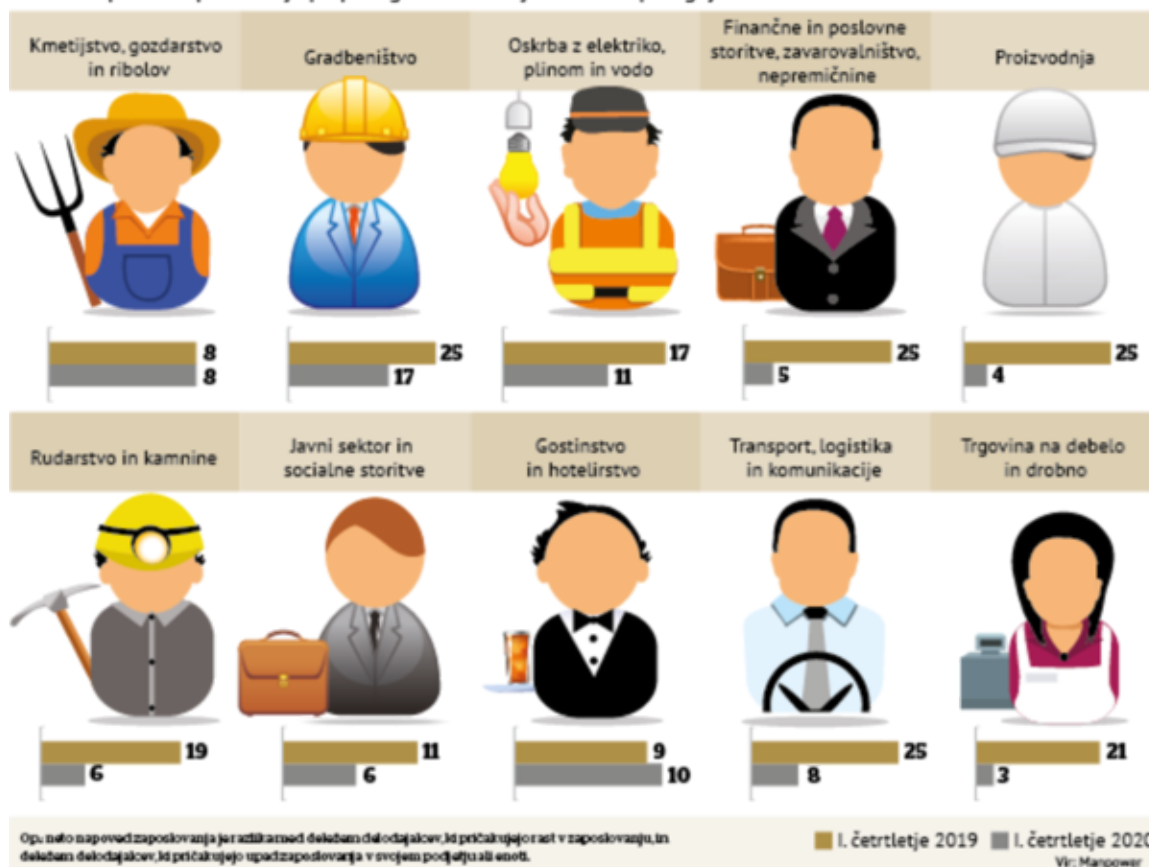
Najbolje kaže slovenskemu **gradbeništvu**

V Sloveniji so najbolj spodbudne napovedi zaposlovanja v **gradbeništvu**, kjer nove zaposlitve napoveduje 13 odstotkov vprašanih delodajalcev. Sezonska neto napoved zaposlovanja je 17 odstotkov in je medletno nižja za osem odstotnih točk. Spodbudne so tudi napovedi v gostinstvu in hotelirstvu, kjer bo v prihodnjem trimesečju zaposlovala desetina vprašanih podjetij, neto napoved zaposlovanja pa znaša 10 odstotkov in je za odstotno točko boljša kot v istem lanskem obdobju.

Medletno se bo najbolj upočasnilo zaposlovanje v proizvodnji, kjer nove zaposlitve načrtuje 11 odstotkov vprašanih podjetij, vendar pa je sezonska neto napoved zaposlovanja medletno nižja za kar 21 odstotnih točk in znaša štiri odstotke. Precejšen medletni upad neto napovedi zaposlovanja je tudi v financah, zavarovalništvu in nepremičninah, in sicer je neto napoved zaposlovanja nižja za 20 odstotnih točk in znaša pet odstotkov.

Zadržane napovedi na trgu dela za leto 2020

Neto napoved zaposlovanja po panogah v Sloveniji, sezonsko prilagojena, v odstotkih

Umirjanje zaposlovanja kaže tudi polletna anketa zavoda za zaposlovanje. V njej so **delodajalci za prvih šest mesecev prihodnjega leta napovedali skromno, dvoodstotno rast števila zaposlenih**, kar je najmanj v zadnjih dveh letih. Anketa zavoda med več kot tri tisoč delodajalci je pokazala na 31.600 zaposlitev, od tega naj bi se na novo odprlo 13.500 delovnih mest, kar je štiri tisoč manj kot polletje prej. Največ zaposlovanja bo v začetku prihodnjega leta do poletja v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih, kamor se uvrščajo tudi kadrovske agencije, in v **gradbeništvu**, kjer so sicer precej skromnejše napovedi kot v drugi polovici tega leta.

Gonilo zaposlovanja velika podjetja

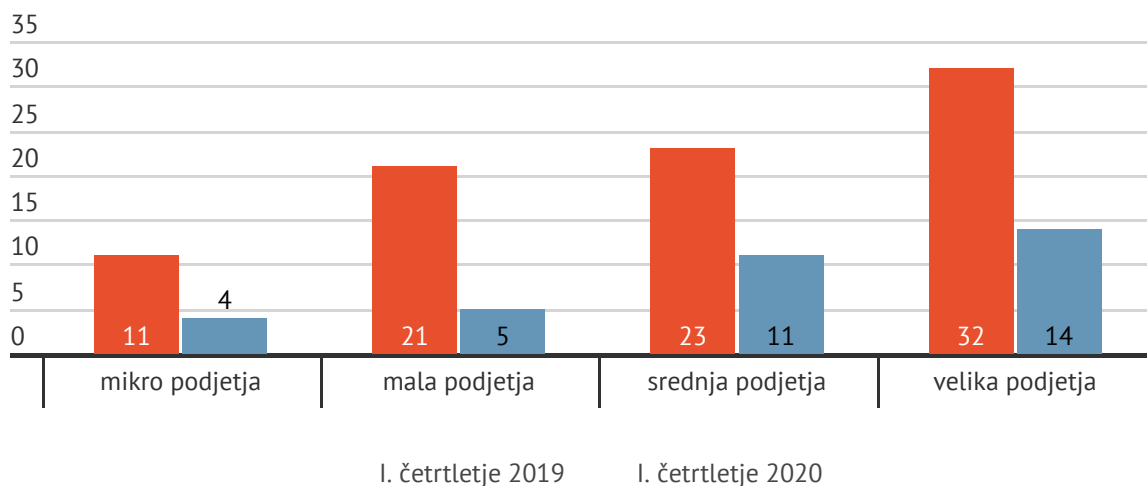
Od januarja do konca marca prihodnjega leta se po podatkih ankete ManpowerGroup največ zaposlovanja obeta v velikih podjetjih: da bodo dodatno zaposlovala, je napovedalo 22 odstotkov vprašanih podjetij, sezonska neto

napoved zaposlovanja pa je 14 odstotkov, kar je sicer medletno za 18 odstotnih točk manj.

Približno 12 odstotkov srednjih podjetij načrtuje rast zaposlovanja v prihodnjem četrtletju (neto napoved zaposlovanja se je medletno znižala za 12 odstotnih točk na 11 odstotkov). Najšibkejšo rast zaposlovanja so napovedala mikro podjetja (štiriodstotna neto napoved zaposlovanja), medtem ko bo v malih podjetjih dodatno zaposlovalo osem odstotkov vprašanih (petodstotna neto napoved zaposlovanja).

Katera podjetja bodo najbolj zaposlovala

sezonsko prilagojena neto napoved zaposlovanja v odstotkih

Vir: ManpowerGroup

Op.: neto napoved zaposlovanja je razlika med deležem delodajalcev, ki pričakujejo rast v zaposlovanju in deležem delodajalcev, ki pričakujejo upad zaposlovanja v svojem podjetju ali enoti.

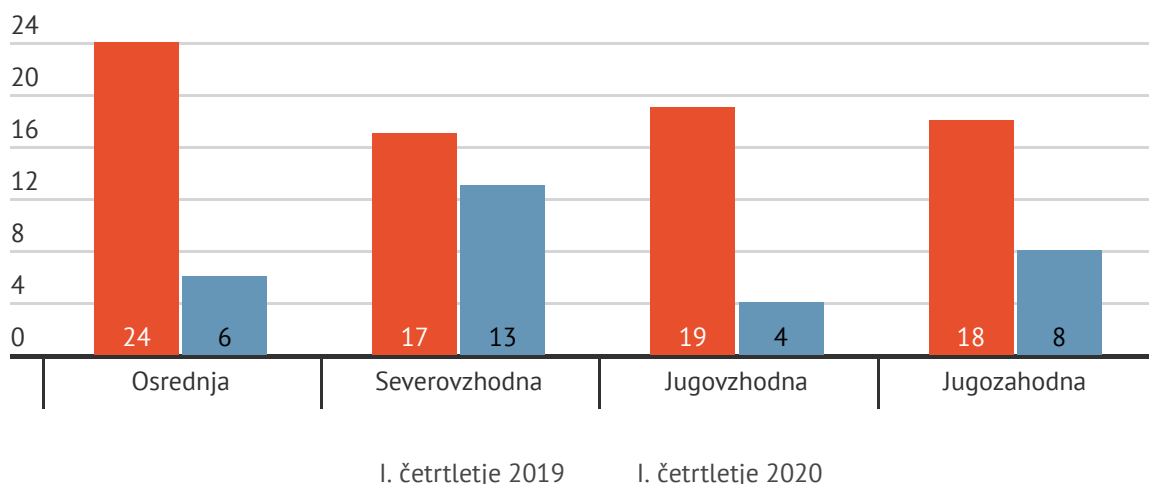
Kot kaže anketa zavoda, se bo tudi v prihodnjem letu nadaljevalo pomanjkanje kadrov na slovenskem trgu dela. Anketni podatki zavoda razkrivajo precejšnja strukturna neskladja na trgu dela, saj se slaba polovica delodajalcev (47,7 odstotka) srečuje s pomanjkanjem ustreznih kadrov. Pri velikih podjetjih z 250 ali več zaposlenimi je ta delež še večji, 64-odstoten. Največ težav imajo delodajalci v gostinstvu, zdravstvu, pa tudi v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih in **gradbeništvu**.

Spodbudne napovedi za severovzhod Slovenije

V začetku prihodnjega leta bodo največ zaposlovali delodajalci v severovzhodni regiji, kjer dodatne zaposlitve načrtuje 13 odstotkov vprašanih podjetij. Sezonsko prilagojena neto napoved zaposlovanja za to regijo je 13 odstotkov in je medletno slabša za štiri odstotne točke. Nekaj zaposlovanja bo tudi v osrednji in jugozahodni regiji, kjer dodatno zaposlovanje načrtuje približno desetina vprašanih delodajalcev. Še naprej pa ostajajo skromne napovedi zaposlovanja za jugovzhodno regijo: dodatno zaposlovanje je napovedalo zgolj sedem odstotkov vprašanih podjetij, sezonska neto napoved zaposlovanja pa je štiri odstotke (15 odstotnih točk manj kot leto prej).

V katerih regijah bodo največ zaposlovali

sezonsko prilagojena neto napoved zaposlovanja v odstotkih

Vir: ManpowerGroup

Op.: neto napoved zaposlovanja je razlika med deležem delodajalcev, ki pričakujejo rast v zaposlovanju in deležem delodajalcev, ki pričakujejo upad zaposlovanja v svojem podjetju ali enoti.

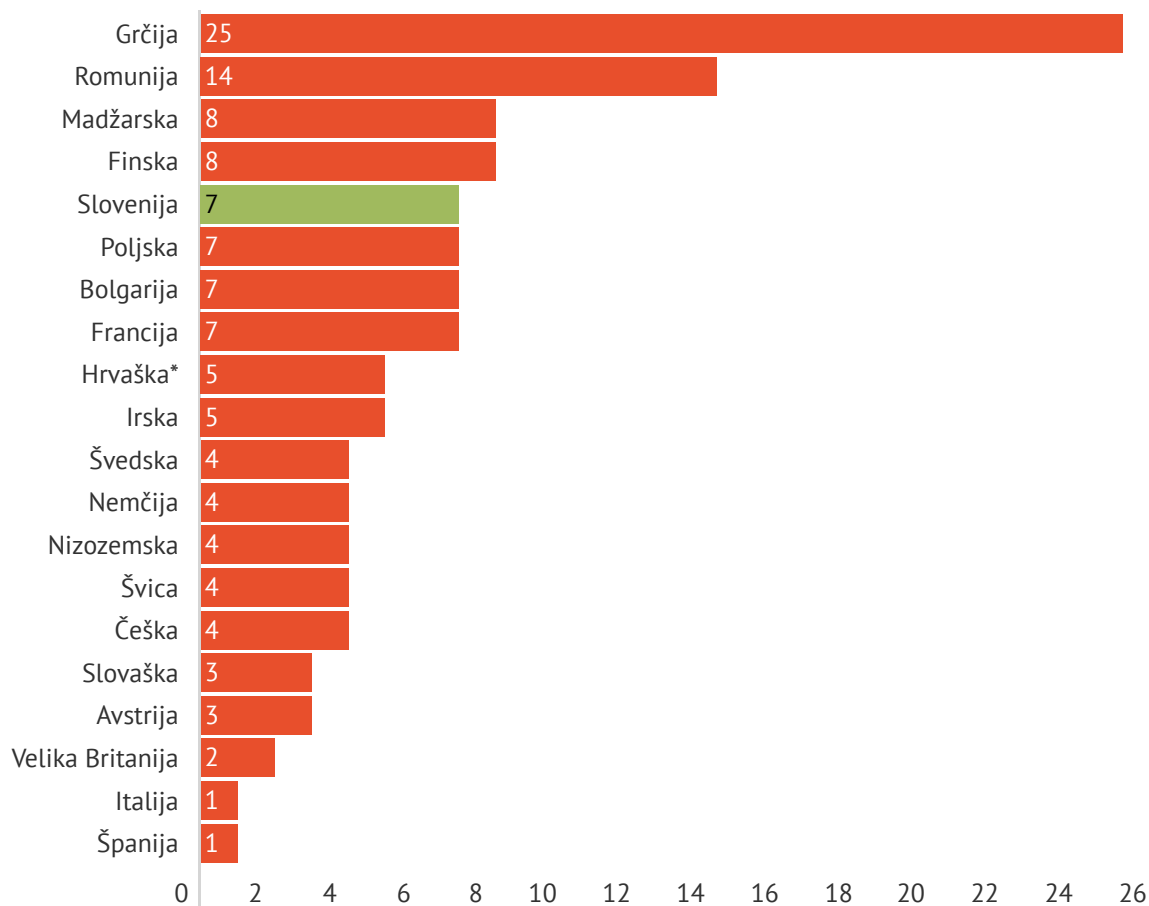

Kako kaže po Evropi

V regiji **EMEA** (Evropa, Bližnji vzhod, Afrika) Slovenija ostaja med bolj optimističnimi pri napovedih zaposlovanja – uvrstila se je na peto mesto, za Grčijo, Romunijo, Madžarsko in Finsko. Na repu lestvice ostaja Španija, kjer sezonsko prilagojena neto napoved zaposlovanja znaša en odstotek, in si deli mesto z Italijo, kjer se je neto napoved zaposlovanja spustila za tri odstotne točke.

Grki ostajajo najbolj optimistični v regiji EMEA

sezonsko prilagojena neto napoved zaposlovanja v odstotkih

Vir: ManpowerGroup

Op.: neto napoved zaposlovanja je razlika med deležem delodajalcev, ki pričakujejo rast v zaposlovanju in deležem delodajalcev, ki pričakujejo upad zaposlovanja v svojem podjetju ali enoti; *za Hrvaško podatek ni sezonsko prilagojen, saj so napoved pripravili prvič.

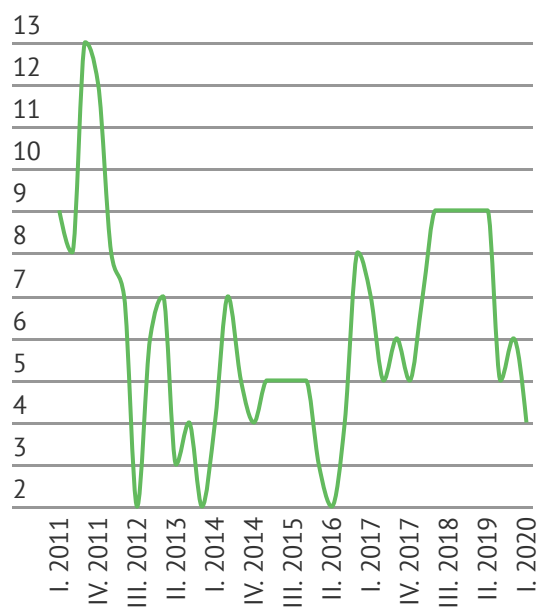
Glavni slovenski izvozni trgi so Nemčija, Italija, Hrvaška, Avstrija, Francija, Poljska in Rusija. Pogledali smo napovedi zaposlovanja za prvih pet trgov.

Kakšno bo

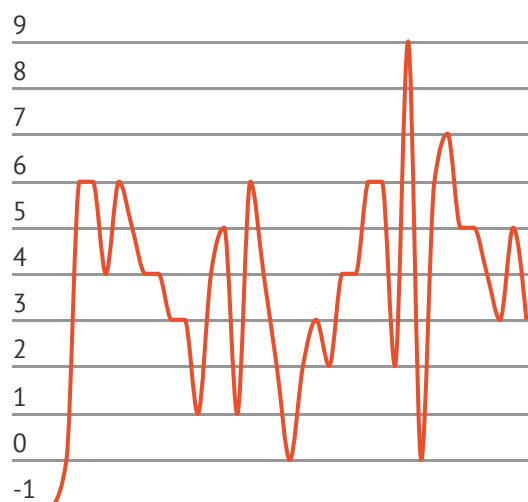
zaposlovanje na za Slovenijo ključnih izvoznih trgov

sezonsko prilagojena neto napoved
zaposlovanja v odstotkih

Nemčija

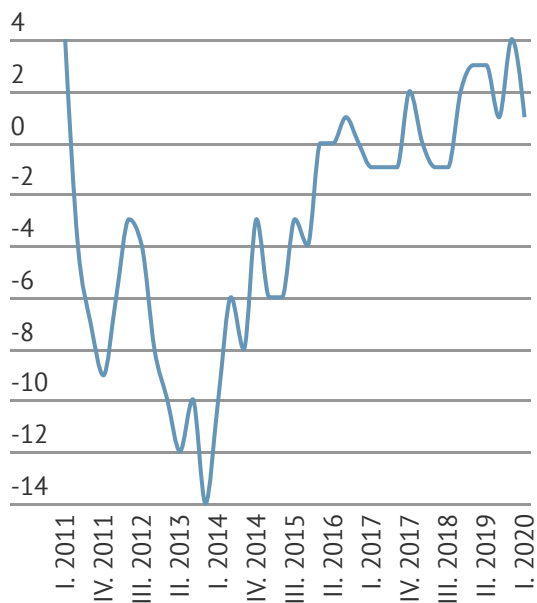

Avstrija

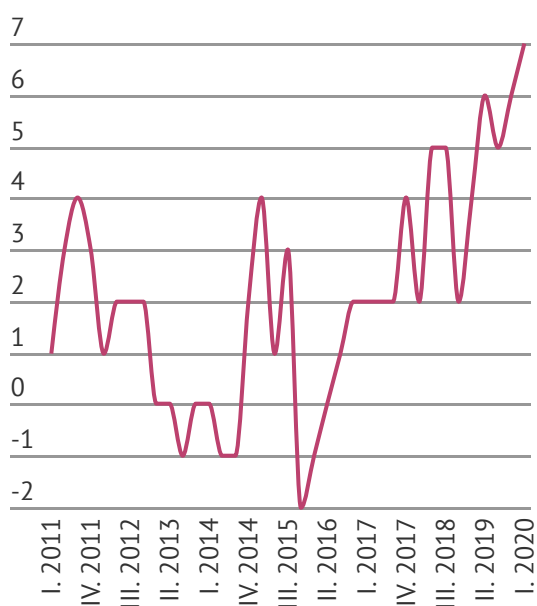

I. 2011
IV. 2011
III. 2012
II. 2013
I. 2014
IV. 2014
III. 2015
II. 2016
I. 2017
IV. 2017
III. 2018
II. 2019
I. 2020

Italija

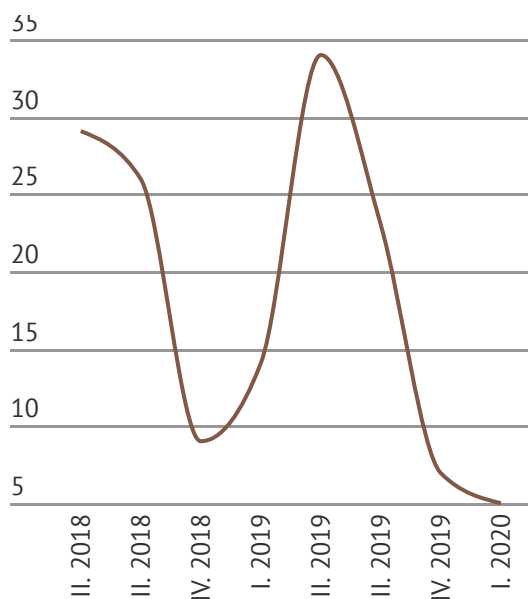

Francija

Hrvaška

--

Vir: ManpowerGroup

Op.: neto napoved zaposlovanja je razlika med deležem delodajalcev, ki pričakujejo rast v zaposlovanju in deležem delodajalcev, ki pričakujejo upad zaposlovanja v svojem podjetju ali enoti; *za Hrvaško podatek ni sezonsko prilagojen, saj so napoved pripravili prvič.

1. Nemčija: »Ni razloga za paniko«

Nemčija je za Slovenijo najpomembnejša izvozna partnerica: sezonsko prilagojena neto napoved zaposlovanja za prvo četrtoletje prihodnjega leta je štiri odstotke in je nižja tako glede na četrtoletje prej (za dve odstotni točki) kot tudi medletno (za pet odstotnih točk). Dodatno zaposlovanje so napovedali zgolj štirje odstotki vprašanih nemških delodajalcev.

»Ni razloga za paniko,« je napovedi komentiral **Frits Scholte**, izvršni direktor nemške podružnice ManpowerGroup. »Po dolgi ekonomski rasti je zdaj obdobje ohlajanja. Veliko delodajalcev je takšen razplet pričakovalo že nekaj časa in so na to pripravljeni. Novih sodelavcev ne zaposlujejo, namesto odpuščanj raje uporabljajo kratkoročne pogodbe o zaposlitvi,« pojasnjuje Scholte.

V začetku leta 2020 najbolje kaže nemškemu **gradbeništvu**, saj se je neto napoved zaposlovanja medletno povečala za eno odstotno točko na 10 odstotkov.

Spodbudno je tudi v nemški javni upravi (devet odstotkov), medtem ko se pogloblja pesimizem v nemški proizvodnji ter logistiki in komunikacijah. Neto napoved zaposlovanja v proizvodni panogi znaša zgolj še en odstotek in se je medletno znižala za 12 odstotnih točk (glede na četrtoletje prej je nižja za štiri odstotne točke). Precejšnji upad je zaslediti tudi v logistiki in komunikacijah, kjer je neto napoved zaposlovanja negativna (minus pet odstotkov) in je medletno nižja za 14 odstotnih točk, kot tudi v finančnih in poslovnih storitvah, kjer se je medletno zmanjšala za 11 odstotnih točk na tri odstotke. Spomnimo, odpuščanje sta napovedali **Deutsche Bank** (približno devet tisoč ljudi) in **Commerzbank** (okoli 4.300 ljudi).

Medletno so se za polovico poslabšale napovedi zaposlovanja za regije Berlin, München z okolico in Frankfurt. Natančneje, v Münchnu z okolico je neto napoved zaposlovanja zgolj štiriodstotna, kar je 16 odstotnih točk manj kot leto prej.

2. Avstrija: najbolje kaže na avstrijskem Štajerskem

V sosednji Avstriji neto napoved zaposlovanja znaša tri odstotke in je tako glede na četrtoletje prej kot medletno nižja za dve odstotni točki. Najboljše napovedi za prihodnje četrtoletje so v avstrijskih finančnih in poslovnih storitvah: neto napoved je desetodstotna in je glede na četrtoletje prej boljša za pet odstotkov (medletno sicer še vedno slabša za sedem odstotnih točk). Stabilne ostajajo napovedi v avstrijskem **gradbeništvu** (petodstotna neto napoved zaposlovanja), medtem ko je napoved v avstrijski proizvodnji nič odstotkov (medletno slabša za pet odstotnih točk), skromno je tudi v logistiki in komunikacijah, kjer je neto napoved zaposlovanja en odstotek, medletno pa je slabša za 13 odstotnih točk.

Po regijah so najmočnejše napovedi na avstrijskem Štajerskem, kjer je neto napoved zaposlovanja za prihodnje prvo četrtoletje najmočnejša v zadnjih dveh letih in znaša osem odstotkov.

3. Italija: slabše napovedi za **gradbeništvo** in finance

Delodajalci v sosednji Italiji so nekoliko bolj zadržani pri načrtovanju zaposlovanja za prihodnje četrtoletje: neto napoved zaposlovanja je zgolj enoodstotna (medletno nižja za dva odstotka). Pozitivne neto napovedi zaposlovanja so zgolj v javnem sektorju (šest odstotkov), **gradbeništvo** (en odstotek – medletno nižja napoved za 11 odstotnih točk) ter oskrbi z elektriko, plinom in vodo (en odstotek). V italijanskem **gradbeništvo** napovedi ostajajo negativne (minus en odstotek neto napoved zaposlovanja), prav tako v finančnih in poslovnih storitvah (minus dva odstotka) ter logistiki in komunikacijah (minus tri odstotke).

4. Francija: najbolj optimistična, še posebej v proizvodnji

Med ključnimi izvoznimi trgi ima Francija najboljšo neto napoved zaposlovanja za prvo trimesečje leta 2020: sedem odstotkov (medletno boljša za tri odstotne točke). Najbolje kaže francoski proizvodnji, kjer je neto napoved zaposlovanja izboljšana za pet odstotnih točk in znaša 10 odstotkov. Dobro kaže tudi finančnim in poslovnim storitvam (osemodstotna neto napoved zaposlovanja) in francoskemu **gradbeništvo** (sedem odstotkov).

5. Hrvaška: skromnejši načrti delodajalcev

Pri naši južni sosedni Hrvaški podatki še niso sezonsko prilagojeni, tako da neto napoved zaposlovanja za prihodnje četrtoletje znaša pet odstotkov. Najboljši obeti so v **gradbeništvo** (neto napoved zaposlovanja se medletno ni spremenila in je 32-odstotna) in proizvodnji (za pet odstotnih točk medletno slabša napoved, ki znaša 20 odstotkov). Medletno je neto napoved zaposlovanja najbolj upadla v finančnih in poslovnih storitvah – za 12 odstotnih točk, na devet odstotkov.

Več iz teme:

Zmagovalci z goljufijo

Fortenova in Agrokor, lastnika Mercatorja, sta proti Sloveniji na evropsko komisijo vložila pritožbo zaradi domnevne kršitve pogodbe o delovanju EU, je poročal Dnevnik. Država Slovenija se nedovoljeno vmešava v delovanje dveh zasebnih družb, s tem pa krši prosti pretok in konkurenco.

Vmešavanje države, državna pomoč, dogovori o zaščiti nekaterih na račun drugih - namesto konkurenčne proste tekme in pretoka - so po evropskih pravilih načeloma nedovoljeni. Ne zato, ker je Evropa zmešana. Ampak zato, ker bogatijo izbrane na račun revščine vseh preostalih. Vztrajanje pri Muri, Mercatorju, Tamu, NLB, Adrii nas je generalno in generacijsko osiromašilo.

Vmešavanje države povzroča neenakost, ki ne temelji na kakovosti, inovativnosti, pameti. Spodbuja in omogoča neenakost, ki temelji na politični moči, zlorabi oblasti in sistema v korist enih na račun drugih. To pa večino ljudi in posla, ki niso pri koritu, dela revnejše. Posel brez pomoči države - to pomeni zakonit posel - je namreč čedalje manj konkurenčen. To pa uničuje tiste, ki delajo po pravilih. Ne ustvarja denarja, temveč ga arbitrarno prerazporeja. Uničuje inovativna in razvojna delovna mesta, uničuje plače, uničuje prihodnost ljudi. Uničuje Slovenijo.

Oseba, ki ji je mogoče očitati kršitev predpisov EU in preferiranje političnih ali interesnih izbrancev pri Mercatorju - »država« ničesar ne počne sama, ampak v njenem imenu ljudje -, je slovenski minister za gospodarstvo Zdravko Počivalšek. Počivalšek je očitke o kršenju pogodbe EU označil za smešne. V Sloveniji pa da velja vladavina prava.

Kršenje predpisov je v pravni Evropi za kaznen ali pa za v zapor. V Sloveniji pa je kršenje predpisov res smešno, cel žur in totalna zabava. To se kaže v velikih svinjarijah, ki ostajajo nekaznovane. In velike svinjarije država omogoča in jih spodbuja.

Vistikoš slovenskega dojemanja spoštovanja pravil in konkurence - ter siromašenja ljudi - sodi razpis državnega 2TDK za glavna gradbena dela na drugem tiru. Po slovensko sta vladavina prava in gospodarnost - zagotavljanje enakih pogojev, pridobivanje čim širšega kroga dobrih, kakovostnih in cenovno konkurenčnih izvajalcev, zagotavljanje kakovostne in cenovno ugodne gradnje, premišljene poraba državnega denarja - to, da daš v

Uredniški komentar Simona Toplak

simona.toplak@finance.si

Pomilovanja vredno in smrtno za blaginjo Slovencev je, da so tisti podjetniški zmagovalci, ki jih izbira politika, posel zmožni dobiti samo s prevaro, dogovorno ali pa tako, da jim ceno določi SZDL.

razpis slovensko in tujo boniteto, ki sta si dejansko tako različni, da lahko pomenita izločitev pomembnega dela tuje konkurence in preferiranje slovenskih »plus 300 procentov aneks« izvajalcev. Samih ali pa v konzorciju. Ne bomo ponavljali, da na 2TDK enako kot Počivalšek trdijo, kako je vse v redu. Nič ni v redu.

Vsaknov dan pri državnih investicijah in podvigih pokaže, da jih ne delamo zato, ker bi pripomogli k blaginji Slovencev, ampak zato, da državni denar prerazporedimo k izbrancem. Pa ali je pri drugem tiru to maketa, ali je aneks, ali pa so bonitete v razpisu. Od korupcije pri avtocestah smo še nazadovali. Avtoceste vsaj uporabljamo, drugi tir ni za ljudi.

Ko politika zagotavlja posel, cene in denar slovenskim podjetjem, ne pomeni, da večja blaginjo vseh Slovencev. Ko politika zagotavlja posel, cene in denar, povečuje blaginjo slabih in nekonkurenčnih izbrancev.

Kje je končal denar iz preplačanih avtocest? V plačah zaposlenih v SCT in Vegradu? Pri njihovih družinah? V socialnih, zakonitih delovnih mestih v **gradbeništvu**? V konkurenčnem slovenskem novem **gradbeništvu**? Ali pa je denar iz preplačanih avtocest končal v pre-

moženju 50 posameznikov, ki so bili zraven pri razdeljevanju, pri financiranju političnih strank, v korupciji?

Pomemben neuspeh več slovenskih panog je, da so se sposobne prodati samo tako, da CK in SZDL določita ceno njihovih proizvodov. Pomemben neuspeh je, da določeno slovensko blago prodamo samo v dogovorni ekonomiji. Pomemben neuspeh Slovenije je, da naše izdelke in storitve po visokih cenah kupimo samo slovenski davkoplačevalci. Ker nam država omejuje izbiro. Lahko nam tudi vzamejo potne liste in zaprejo internet. To bi močno spodbudilo notranji trg. Na žalost reven trg.

Za vsakeviro preveč za drugi tir je nižja vaša plača. Zaradi vsakega evra preveč za drugi tir in za druge »zmagovite« državne projekte, boste molili za dom za upokojece in bili srečni, če vas bodo tam enkrat na teden skopali za tisoč evrov na mesec. To je naša realnost. Za vsak evro preveč, ki ga dobijo politično izbrani podjetniški privilegiranci - da se jim »vrne« na volitvah -, imate vi, če niste del te združbe, manj. Denar ne ostaja doma. Ne pri vas doma.

Zavrnilo drugo lokacijo doma starejših

Ministrstvo je zavrnilo pobudo Občine Železniki za spremembo lokacije načrtovanega doma starejših.

ANA ŠUBIC

Železniki – Občina Železniki je v začetku septembra na ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve vložila pobudo za spremembo pogodbe o koncesiji za načrtovani dom starejših, s čimer bi spremenili njegovo lokacijo. Ministrstvo je koncesijo zanj v okviru grozda petih manjših domov lani podelilo družbi Orpea, a v Železnikih predvideni lokaciji Na Kresu, ki jo je zagotovila občina, bližnji stanovanjci niso naklonjeni, nakar se je poleti pokazala možnost za drugo lokacijo v neposredni bližini. Na drugi strani vodotoka Dašnica so namreč lastniki pripravljeni prodati še enkrat večje zemljišče površine 4300 kvadratnih metrov, a je ministrstvo konec novembra pobudo zavrnilo.

Lokacije doma ni mogoče spreminjati, ker je lokacija s parcelnimi številkami del ponudbe za Dom Železniki, s katero je Orpea uspešna na razpisu, so pojasnili na ministrstvu. »Koncesionarju Orpea je stavbno pravico za gradnjo na konkretni lokaciji podelila Občina, Orpea pa se je na podlagi podeljene stavbne pravice prijavila na javni razpis. Umeščanje v prostor sodi v izključno pristojnost lokal-

nih skupnosti, zato morajo občine glede umeščanja tovrstnih objektov sprejemati ustrezne odločitve, ki omogočajo realizacijo projektov,« so razložili. Na ministrstvu tako menijo, da kljub nasprotovanju civilne iniciative in izdaji sklepa sodišča o zaznambi postopka za določitev pripadajočega zemljišča (stanovanjci Na Kresu so namreč vložili zahtevo za več funkcionalnega zemljišča okrog stolpnice) ne obstajajo objektivni razlogi za spremembo lokacije doma. Za objektivne razloge štejejo tiste razloge, na katere koncesionar ne more vplivati (npr. v postopku pridobiva-

nja gradbenega dovoljenja) in zato ne more izpolniti določenega pogoja, določenega v odločbi o podelitvi koncesije (zgraditi objekt) ter izvajati terminski plan za začetek opravljanje koncesijske dejavnosti, ki ga je predložil v ponudbi na javnem razpisu. Dodali so tudi, da Občina Železniki nima položaja stranke v koncesijski pogodbi, katere določila se lahko spremenijo le na pobudo obeh podpisnikov, na ministrstvu pa takšne pobude s strani koncesionarja niso prejeli.

»Odločitev ministrstva nas je presenetila. Upali smo, da bomo dom lahko gradili na sosednjem bolj primernem

zemljišču, ki ga je lastnik sedaj pripravljen prodati,« pravi župan Anton Luznar in dodaja, da jih je presenetil tudi očitek, da pobude niso prejeli s strani koncesionarja. Konec avgusta so namreč na sestanku na ministrstvu, kamor jih je spremljal tudi predstavnik koncesionarja, dobili navodilo, naj občina odda še pismeno vlogo za spremembo lokacije doma. »Verjetno bo koncesionar sedaj nadaljeval s pripravo dokumentacije in vlogo za pridobitev gradbenega dovoljenja,« je dodal Luznar.

Kljub nestrinjanju bližnjih krajanov s predvideno lokacijo doma starejših Na Kresu po mnenju ministrstva ni objektivnih razlogov za njeno spremembo. / Foto: Tina Dokl (arhiv GG)

Tretja os: Vsi trije izločeni za odsek Gaberke so se pritožili

Tomaž Ranc Odprtje info točke Mladinske iniciative za tretjo os na Ravnah.

 Aktualno

Za prva dela na tretji razvojni osi - tako na velenjskem kot dolenjskem koncu, so vloženi zahtevki za revizijo, kar pomeni nadaljne zaostanke.

Dars je za prva dela na tretji razvojni osi pri izbiri izvajalca del na lokaciji Gaberke na odseku Velenje-Slovenj Gradec prejel tri zahtevke za revizijo, za dela na odseku Novo mesto-Osrednek pa štiri. S tem se bo postopek izbire izvajalcev zamaknil, saj sledijo preverba zahtevkov in nadaljnji postopki za izbiro, so STA-ju sporočili iz Darsa.

Kot je na sestanku koordinacije za izgradnjo tretje osi prejšnji teden na Prevaljah povedal **Vili Žavrlan**, član uprave Darsa, bodo pritožbe obravnavali v skladu s predpisi. "To lahko postopek zavleče za mesec dni, ker pritožba roma na Državno revizijsko komisijo," je tedaj ocenil Žavrlan. Takrat o pritožnikih ni imel podatkov, je pa dejal, da so pritožbe verjetne in da Dars upa, da bi šlo hitreje.

"Če ne bo pritožbe, sledi poziv za predložitev ponudb v drugi fazi z rokom med 30 in 40 dnevi. Ker bo merodajna edino cena, pričakujemo hitro sklenitev pogodbe - v najboljšem primeru konec januarja ali v začetku februarja 2020. Če ni pritožbe, sledi uvedba v delo in nekje v spomladanskem času, ko bodo vremenske razmere dovoljevale, bo sledila tako imenovana prva lopata," je še pred današnjo informacijo dejal dejal Žavrlan.

Pritožba vseh treh

Za dela na lokaciji priključka Gaberke je sicer sposobnost sodelovanja pri gradnji na tej lokaciji priznal trem ponudnikom (to so italijanski I.CO.P skupaj s CVP, **gradbeništvo** in storitve ter podjetjema Nivo Eko in Prohaus, nadalje skupna ponudba Pomgrada in Gorenjske gradbene družbe ter skupna ponudba Kolektorja CPG, novomeškega CGP in VOC Celje), tri pa je zavrnil (ponudbe Kostmanna, Strabaga in Garnola, ki jo je oddal skupaj s podjetjema Markomark Nival in Hering, BiH). To pomeni, da so se pritožili vsi trije izločeni.

Gradnjo državne hitre ceste tretje razvojne osi od priključka na dolenjsko avtocesto Novo mesto-vzhod do priključka Osrednek so na Darsu razdelili v dva sklopa. Za prvega, v katerem je predvidena gradnja mostu čez Krko, kolesarskega mostu ter viadukta, naj bi bili primerni CGP, Kolektor Koling in Kolektor CPG, turški Cengiz, italijanski I.CO.P skupaj s CVP ter družbama Nivo

Eko in Prohaus, makedonski Granit s sarajevskim Euroasfaltom ter Pomgrad in Gorenjska gradbena družba, ki sta prav tako oddala skupno ponudbo.

V drugem sklopu, ki obsega gradnjo trase hitre ceste s priključki, deviacijami, ostalimi objekti in prestavitvijo magistralnega plinovoda, pa so na Darsu k oddaji končne ponudbe želeli povabili novomeški CGP in Kolektor CPG, ki sta oddala skupno ponudbo, turški Cengiz, italijanski I.CO.P s podjetjema CVP in Prohaus, podjetji Granit iz Skopja ter sarajevski Euroasfalt, ter Pomgrad in GGD.

V tem drugem razpisu je Dars zavrnil ponudbi Strabaga ter skupni ponudbi podjetij T2, Hering in Garnol.

Smeri vodenja velikih infrastrukturnih investicij

DECEMBER 9, 2019

v Sloveniji

By jpd

Stanko Štrajn

in [GOSPODARSTVO](#)
[KOMENTIRAJ](#)

Novica o izidu pogajanj za oddajo javnega naročila gradnje druge predorske cevi predora Karavanke, ki nas obvešča, da bo naročilo po vsej verjetnosti pridobil ponudnik iz Turčije, vzbuja mnoge komentarje. Žal pa le redko tudi poglobljene analize o tem, kaj in zakaj se dogaja v Sloveniji pri vodenju velikih infrastrukturnih investicij, ki jih za javni denar vodijo koncesionarja DARS in 2TDK, Direkcija za infrastrukturo, Slovenske železnice, različna ministrstva, Mestna občina Ljubljana, različni investitorji na področju energetike in drugih komunalnih področji, kar vse ima skupni imenovalec zadovoljevanje javnih interesov prebivalstva. Specifike posameznih področji so seveda pomembne, toda ravnanje 2TDK in DARS predstavlja najbolj tipičen primer neodgovornega in potratnega ravnanja, zaradi česar ni presenetljivo, da se večina medijskega pisanja nanaša prav na investicije drugega tira Divača – Koper, izgradnjo tretje razvojne osi in druge predorske cevi v predoru Karavanke.

V umno vodenih projektih je prvi pomembni korak umestitev infrastrukture v prostor z vsemi potrebnimi projekti, kar bi naj zagotovilo možnost izgradnje ceste ali železnice s čim manj potrebnega denarja ob hkratnem upoštevanju prostorskih, prometnih, naravovarstvenih, družbenih, estetskih in tehničnih elementov izvedbe projekta. Že umeščanje v prostor je za Slovenijo trd oreh, saj postopki umeščanja potekajo neskončno dolgo, na koncu pa običajno Vlada z uredbo o lokacijskem načrtu sprejme najdražjo varianto, obremenjeno še z mnogimi drugimi več ali manj potrebnimi ali nepotrebnimi stroški.

Ko je umestitev v prostor dokončna, sledi pridobivanje gradbenih dovoljenj, kar je praviloma zelo zapleten in dolgotrajen postopek spremljan z mnogimi študijami, kar pa na koncu velikokrat pripelje do revolta civilne družbe, ki dokazuje, da je v gradbenem dovoljenju načrtovan projekt popolnoma zgrešen, škodljiv in bi ga bilo potrebno in smiselno zastaviti povsem drugače.

Po tej fazi sledi priprava investicijskih dokumentov od investicijskega programa in različnih študij upravičenosti investicije do zakonov o garanciji za najete kredite in priprave dokumentacije za konkuriranje pri pridobivanju sredstev pri različnih evropskih skladih in nato še pri različnih bankah za najetje kreditov. Vse to je nujno, ker so proračunske možnosti omejene in proračun Slovenije, kot vidimo pri drugem tiru Divača Koper, pač ne more zagotoviti več kot 200 oziroma 400 milijonov Evrov in ne več kot za 45 let po 25 milijonov na leto za vračilo kreditov in upravljanje in vzdrževanje. Pokrivanje investicijskih stroškov izkazanih z vzdržno finančno konstrukcijo je nujen pogoj, da se z investicijo sploh lahko začne.

Če pozabimo na vse zgoode in nezgoode priprave projekta, kar v Sloveniji gotovo ni organizirano optimalno, in če pozabimo na razmišljanje, da bi bilo mnogo stvari možno organizirati hitreje, bolj strokovno in z več razumevanja upravičenih kritik civilne družbe in zlasti neodvisne stroke, ki se ne udinja vsakokratni oblasti, pa ne bi smeli pozabiti, da je vodenje investicije, od oddaje javnega naročila do slavnostne otvoritve novozgrajene ceste ali železnice, nadvse zahteven proces, ki terja dosleden nadzor pristojnih institucij države in predvsem zakonito vodenje postopkov javnega naročanja s ciljem oddati naročilo po najugodnejši ceni sposobnemu najboljšemu ponudniku in pri tem še investicijo uporabiti za doseganje razvojnih ciljev slovenskega gospodarstva.

Primer zapletov pri oddaji javnega naročila za drugo predorsko cev predora Karavanke in premostitev doline Glinščice nazorno dokazujeta, da je vodenje investicije kot nadaljevanje predhodnih faz enako zmedeno, negospodarno in neodgovorno, kot vodenje predhodnih faz, kar vse pomeni povzročanje škode javnemu interesu.

Skupni imenovalci vseh zapletov pri oddaji javnih naročil so razpisni pogoji, ki jih tako za DARS, kot za 2TDK kreira državni inženir družba DRI. Iz razpisnih pogojev DARSA in 2TDK sledi, da je zaradi zahtevanih referenc že v naprej izključena možnost, da bi neko slovensko podjetje, ali skupina slovenskih podjetij brez sodelovanja tujih nosilcev referenc sploh lahko oddala veljavno ponudbo. Namesto da bi DARS in 2TDK z razpisnimi pogoji omogočila nastopanje slovenskih ponudnikov v obliki skupnih ponudb povezanih slovenskih podjetij, DARS in 2TDK silita slovenske ponudnike k skupnim ponudbam s tujimi ponudniki. Temu sledi trgovina z referencami. Tuj ponudnik svojih referenc ni pripravljen dati na razpolago brezplačno, zaradi česar jih mora slovenski partner pač drago plačati. Tudi zato so v principu skupne ponudbe slovenskih ponudnikov z tujimi nosilci referenc dražje od ponudbe tujega ponudnika, ki ima svoje reference in jih ne rabi kupovati pri partnerjih.

Če bo naročilo pridobil tuj ponudnik, seveda dela ne bo opravil sam, temveč bo uporabil domače gradbene izvajalce kot podizvajalce. Tudi če bi bila uspešna ponudba slovenskega ponudnika s tujim nosilcem referenc, bi naročilo v pomembnem deležu dejansko izvajali majhni podizvajalci po pogosto oderuških cenah. Tako se izpolnitev naročila sprevrača iz gradnje najugodnejšega ponudnika v trgovanje z oddajo del podizvajalcem in naprej podizvajalcem. Vse navedeno se stopnjuje v bednem plačevanju in izkoriščanju delavcev, ki dejansko garajo na gradbišču. Seveda potem ni nič nenavadnega, če potem na tej osnovi niso doseženi pogodbeni roki, če prihaja do nesreč pri delu, če je delo opravljeno nekvalitetno in se nato ugotavljajo napake in pomanjkljivosti. Tako zastavljen projekt ni nadzorovan proces gradnje, temveč nenehno prepiranje nadzora z izvajalcem, izvajalca z naročnikom. Namesto da bi se vsi skupaj posvetili kakovosti gradnje, se raje posvečajo reševanju medsebojnih sporov.

Na tem mestu je treba poudariti, da za nerazumno prakso DARSA in 2TDK nosijo odgovornost tudi razdrobljena slovenska gradbena podjetja, ki se nikakor ne zmorejo uskladiti za skupen nastop v javnih naročilih in za skupno konkurenco tujim ponudnikom. Predvsem je dejstvo, da zlasti največja (a še vedno majhna) slovenska gradbena podjetja ne storijo ničesar, da bi preko Ministrstva za gospodarstvo in Ministrstva za infrastrukturo dosegla spremembo razpisnih pogojev, kar bi omogočalo enakopravno in pošteno konkurenco slovenskega **gradbeništva** in njegov razvoj in usposabljanje za mednarodno konkurenco. Če že resorna ministrstva zaradi brezbržnosti in strokovne podhranjenosti ne uvidijo potrebe ukrepati, bi morala slovenska podjetja preko Gospodarske zbornice, preko poslancev Državnega zbora, z angažiranjem stroke doseči ustrezne ukrepe izvršne oblasti, ki bi prisilili DARS in 2TDK voditi investicije države v javno korist. Ravno obratno. Tudi slovenska podjetja v svoji omejenosti vidijo svoj interes ne v združevanju in skupnem nastopanju, pač pa v spletkarjenju in medsebojnem izigravanju, ker naivno pričakujejo, da bodo pač prišla do naročila, plačala tujim nosilcem reference in z izkoriščanjem podizvajalcev prišla do večjega dobička kot s skupnim nastopom v ponudbah združenih slovenskih ponudnikov na temeljih medsebojnega dopolnjevanja in poštene delitve dela pridobljenih naročil.

Kako neproduktivno je medsebojno tekmovanje slovenskih ponudnikov vidimo v zapletu razpisa za premostitev doline Glinščice, ki pa ni nedolžen, saj nam razkriva, da Državna revizijska komisija enako kot pri predoru Karavanke ne prepreči povzročanja škode, temveč s svojimi odločitvami celo to škodo povečuje.

Državna revizijska komisija ni sodišče, pač pa poseben organ države, ki mora s svojim odločanjem preprečiti nezakonito oddajanje naročil in zagotoviti varstvo javnega interesa, torej zagotoviti, da javno naročilo pridobi sposoben najugodnejši ponudnik. Dkom je organ države, ki bi moral preprečevati zlorabe tako javnih naročnikov, kot ponudnikov. Odločitev DARSA da odda gradnjo predora Karavanke turškemu ponudniku, je pred časom Dkom razveljavil, ker je DARS pozval najugodnejšega ponudnika, naj formalne pomanjkljivosti ali napake v ponudbi odpravi, pojasni in dopolni, kar mu zakon in dotedanja praksa Dkom dovoljuje. Razveljavitev prvotne odločitve DARS je pripeljala do ponovne še ne pravnomočne odločitve, da odda naročilo istemu turškemu ponudniku, toda to pot za 10 milijonov evrov višjo ceno. V primeru Glinščice Dkom ne razlaga pravil javnega naročanja tako, da je Naročnik dolžan uporabiti pravne možnosti in s ciljem doseči oddajo naročila po najugodnejši ceni omogočiti odpravo formalnih napak v ponudbi. Zato sedaj Dkom namesto 2TDK raziskuje višino opornega zidu v občini Pesnica, kar lahko pripelje do odločitve, ki bo povzročila za proračun 5,5 milijona evrov škode, ker naročilo ne bo oddano po zelo ugodni ceni najugodnejšega ponudnika.

Ni nenavadno, da naročniki in ponudniki izigravajo temeljna načela javnega naročanja, če za to posebej ustanovljen državni organ takšnega izigravanja ne prepreči, temveč ravno obratno, še sam razlaga pravila v škodo in ne v javno korist. Da je mera polna, pristojni organi države od resornih ministrstev do Vlade in državnega zbora ne ukrepajo in ne zagotovijo, da bi Dkom opravljal svoje pristojnosti v skladu z pravili javnega naročanja. Dkom bi moral s svojimi razlagami v njegovih odločbah razumno in argumentirano razložiti, kaj je prav in dobro za javni interes, kako ravnati pravno pravilno s ciljem doseči cilje javnega naročanja, ne pa črkobralsko navajati, kaj je kdo navedel, kaj kje piše. Kdor uspe prebrati več deset strani dolge obrazložitve v odločbah Dkom lahko najde v teh pisarijah vse, razen pravno upoštevni razlag, zakaj je prav in nujno, da se naročilo ne odda najugodnejšemu ponudniku.

Oddaja javnega naročila omogoča pričetek gradnje. Če bodo vsi zapleti res razrešeni še v tem letu, kot to napoveduje DARS, bi naj turški ponudnik predor Karavanke namesto v 5. letih izvedel v 4. letih. Nadoknaditi bo moral ves izgubljeni čas, ki ga je po nepotrebnem zapravil DARS skupaj z Dkom, zato, da bo nemara naročilo lahko oddal za 10 milijonov višjo ceno od prvotno ponujene cene. S pospešeno gradnjo je seveda mogoče nadoknaditi veliko zamujenega časa, a pospešene gradnje izvajalci navadno ne podarjajo, temveč v skladu z FIDIC pogoji zahtevajo povračilo stroškov pospešene gradnje. Z gotovostjo lahko pričakujemo še dodatne zahtevke zaradi dodatno naročenih del, ali zaradi različnih spremenjenih okoliščin. Vse to se obračunava na osnovi ponudbenega predračuna. Višja kot je osnovna cena, višji so pribitki na to ceno. Cene se od začetka do konca gradnje nenehno nadgrajujejo, na vse to pa pobira svoje provizije še nadzorni inženir, ki mora strokovno voditi gradnjo, nepristransko razreševati spore in predlagati najustreznejše rešitve vseh zapletov gradnje. Kakšna bo končna cena po dokončnem obračunu je tako povsem nemogoče predvideti in je v tem trenutku nemogoče oceniti kakšna bo končna gradbena cena.

Vsekakor so razpisni pogoji ključen izvor podražitev projekta. Bolj kot so razpisni pogoji pomanjkljivi, višja bo končna cena in obratno. Seveda pa je do podpisa pogodbe možno soditi le o elementih razpisa, ki določajo kriterije za izbor, ne pa udi o elementih razpisa, ki v nadaljevanju kreirajo izvedbo. Toda če so že kriteriji za izbor nejasni in omogočajo zaplete pri oddaji naročila, lahko z veliko mero gotovosti pričakujemo, da so razpisni pogoji tudi za fazo izvedbe preslabo in nenatančno opredeljeni. Prav tu vidimo razlog, zakaj se ponudniki tako krčevito prizadevajo pridobiti naročilo, ki omogoča po pridobitvi v fazi izgradnje nadgradnjo cen in s tem pridobitev lepih dobičkov.

Velika zmota je misliti, da vse težave izhajajo iz neustreznih predpisov. Namreč, še tako perfektne predpise je mogoče izigravati, ali jih preprosto ignorirati. Če bi DARS, 2 TDK in Dkom želela ravnati v javno korist, jim pravila javnega naročila javno koristnega dela in odločanja gotovo ne preprečujejo, ne glede na to, da bi bilo mogoče v predpisih kaj doreči jasneje in določneje. Vsekakor ni

izvor težav v predpisih, temveč v sposobnosti, strokovnosti in poštenju tistih, ki po predpisih delajo in odločajo. Če Uprave DARS in 2TDK pristojni organi države ne nadzirajo, jih ne kličejo na odgovornost in ne sankcionirajo škodljivega ravnanja, ni nenavadno, da imamo namesto gospodarne in hitre gradnje potrebne infrastrukture, namesto razvojne politike v okvirjih vodenja velikih investicij počasno in negospodarno gradnjo, temelječo na hitrem črpanju javnega denarja.

Vidimo, da gre vodenje največjih investicij v smeri oddaje tujim ponudnikom, ali skupnim ponudbam tujih in domačih ponudnikov. Velike investicije v Sloveniji vsekakor ne podpirajo razvojne funkcije investiranja za slovensko **gradbeništvo**. Ta smer je posledica zavestne odločitve DARS in 2TDK. DARS je svojo usmeritev že dokazal pri naročilu za predor Karavanke, 2TDK pa je preko izjave predsednika uprave na odboru za javne finance v Državnem zboru odločno napovedal, da bo 2TDK oddal največja naročila pri gradnji drugega tira Divač – Koper tujim ponudnikom.

Razpisni pogoji obeh projektov izhajajo iz inženirske prakse DRI in sledijo enakim usmeritvam. Po izjavi ministrice za infrastrukturo Alenke Bratušek na seji odbora za javne finance to usmeritev 100% podpira tudi ministrica za infrastrukturo. Če poslanci odbora za javne finance Državnega zbora ne sprevidijo, da je takšna usmeritev po analizi Jožeta Damijana, objavljeni na njegovem blogu 4.12.2019, za Slovenijo škodljiva, je povsem razumljivo, da tudi predsednik Vlade ne čuti potrebe, da bi Vlada ukrepala in spremenila smer razvoja vodenja javnih investicij, tako, da bi velike infrastrukturne investicije vodili v javno korist, ne pa tako, da investitorji, ki razpolagajo z javnim denarjem, povzročajo škodo Sloveniji in vsem Slovencem.

Dokler ne bo zakonodajna in izvršna oblast zagotovila gospodarnega, odgovornega in strokovnega vodenja velikih investicij, bo smer razvoja ostala nespremenjena, ne glede na to, koliko in kakšnih predpisov bomo še sprejeli ali spremenili.

Dialektiko teorije in prakse lepo označuje znamenita knjiga pokojnega tovariša Edvarda Kardelja z naslovom »*Smeri razvoja socialističnega samoupravljanja*«. Na eni strani imamo teoretično lepo zastavljene cilje, na drugi strani pa prakso, ki je usmerjena k preprečevanju doseganja teh ciljev. Usmerjenost k razvoju je bila le lepa želja, socialistično samoupravljanje pa se je iz doseganja javne koristi preusmerilo v družbo, ki je namesto usmeritve k doseganju javne koristi sprejela usmeritev k škodovanju javni koristi.

Razkrivanje uveljavljanja škodljive prakse, skrite za lepimi načeli, ki jih nihče ne jemlje resno in jih nihče ne uveljavlja, bi terjalo obsežno raziskovalno delo, ki mnogo presega razumno tehtanje v medijih objavljenih novic in možnosti objave mnenj in ocen na spletnem blogu.

Želijo jim približati prihodnost

V Šolskem centru Škofja Loka so v začetku novembra pripravili dogodek Ne teslo, Tesla bom, namen katerega je promocija tehničnih in naravoslovnih poklicev.

MATEJA RANT

Katero študijsko pot izbrati, ko vemo, da med 30 in 80 odstotkov poklicev še ni izumljenih, nekateri pa izginjajo? Kako razmišljati o svoji prihodnosti? Katerih poklicev primanjkuje? Zakaj dobra podjetja zaposlujejo sodelavce, ki imajo iskrice v očeh? Zakaj je prav toliko kot znanje pomembna ustvarjalnost? To je le nekaj vprašanj, na katera so poskušali odgovoriti na dogodku Ne teslo, Tesla bom, ki so ga pripravili v okviru projekta Inženirke in inženirji bomol, katerega častni pokrovitelj je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

Radovednost dijakov so tokrat poskušali potešiti direktor podjetja Tinex Uroš Frantar, svetovalka za telekomunikacije v podjetju Iskratel Ana Robnik, produktni vodja za pametne gospodinske števec v podjetju Iskraemeco Nina Zalaznik in študentka drugega letnika programa strojništvo – projektno aplikativni program Univerze v Ljubljani Ana Preskar. Kot poudarjajo organizatorji, je bil namen pogovo-

ra dijakov, učiteljev, inženirjev, inovatorjev, menedžerjev, strokovnjakov in podjetnikov ambiciozen: dijakom približati prihodnost. Sogovorniki iz prakse so namreč z dijaki delili svoje izkušnje in jim zaupali, kakšne sodelavce iščejo – predvsem take, ki so zvedavi in imajo iskrice v očeh, so poudarili. Namen projekta je sicer promocija tehničnih in naravoslovnih poklicev ter inovativnosti med dijaki tretjega letnika. "Mlade želimo navdušiti za ustvarjalnost v tehničnih poklicih, ki nas bo vodila k dvigovanju dodane vrednosti in konkurenčnosti."

Ob tej priložnosti so dijaki Šolskega centra Škofja Loka predstavili še njihov inovativni projekt, ki je nastal v sodelovanju z industrijo. Dijaka Žan Požek in Primož Pogačnik sta s podjetjem Niko Železniki sodelovala pri reševanju njihovega inženirskega problema glede obračanja kolotov pločevine za 90 stopinj. Predstavila sta inovacijo, s katero bi bilo obračanje čim lažje in bi se pri tem poškodovalo čim manj materiala. "Če bo ideja delovala v praksi, bosta dijaka izdelek pripravila tudi za zaključno nalogo na maturi."